

บทบาทของภาครัฐ ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า
ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

The role of government for The local knowledge development
: Local Textile case study BanWangchao Community Bungsamakkhee District
KamphaengPhet Province

เอื้อมเดือน คุ่มแสง*

ดร.วรงค์ เจริญเฝ้า**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าและเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้ตารางคำนวณของ Taro Yamane ที่จำนวน ๔๐๐ คน โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๙๕% เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๗, S.D. = .๖๑๗) สำหรับการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเงินทุน ($\bar{X}$ = ๓.๔๕, S.D. = .๖๒๒) และรองลงมาตามลำดับคือ ด้านการผลิต ($\bar{X}$ = ๓.๓๘, S.D. = .๖๘๔) ด้านการตลาด ($\bar{X}$ = ๓.๓๖, S.D. = .๕๕๗) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = ๓.๓๐, S.D. = .๖๐๕)

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่การเป็นสมาชิก มีผลต่อบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า ส่วนด้านความรู้ในการทอผ้า ไม่มีผล

๓. แนวทางในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าของภาครัฐ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นคือควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ทางการเงินให้แก่กลุ่มแม่บ้านเพื่อให้ความรู้เพื่อเป็นการวางแผนในการบริหารจัดการของกลุ่ม รวมทั้งอบรมในด้านการผลิต เพื่อให้ผ้าทอมีคุณภาพ และเป็นที่ต้องการของตลาดเพิ่มมากขึ้น และเพื่อรองรับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านต่อไป

คำสำคัญ : บทบาทภาครัฐ, พัฒนา, ภูมิปัญญาท้องถิ่น

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

** อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ABSTRACT

The objectives of the studies was to study about the level of takingrole of the government for the local knowledge development : Local Textile case study Ban Wang Chao Community Buengsamakkee District KamphaengPhet Province including the study about the factors that affect on the role of government in the local development in local textile and in order to study the guidelines for developing the local wisdom. This research is quantitative research calculated by using the formula table of Taro Yamane with 400 samples and the reliability level was at 95%. The tools used in this study were questionnaire and the data were analyzed by using Descriptive Statistics and Inferential Statistics.

The results of the study were as follow

1. The level of role of the government for the local knowledge development was at the medium level. When considering in each aspects found that the highest average aspect was capital and respectively lower were manufacturing, marketing and management aspects.
2. The factors that affect on the role of government in the local development which segregated accordingly with personal factors found that gender, age, occupation, income, education level, length of residence and membership affected on the role of government in the local development but knowledge in local textile didn't affect on.
3. The guidelines for local wisdom development in local textile of the government was the money-analyzing expert should be hired for the sake of coaching and educating the women's group suggested by the samples in order to plan the group management including with providing the manufacture workshop to produce the better quality local textile and to be more demanded products in the market and in order to support for all developments in each aspect

Keyword : The role of government, Development, Local wisdom.

บทนำ

การทอผ้าเป็นภูมิปัญญาไทยอย่างหนึ่งสืบทอดกันมาช้านาน ซึ่งในอดีตการทอผ้ามีอยู่แทบทุกครัวเรือนในทุกภูมิภาคของประเทศไทย เพราะผ้าเป็นสิ่งที่จำเป็น ในชีวิตประจำวันของทุกคน ผ้าของแต่ละท้องถิ่นจะมีศิลปะและความงดงามเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความชำนาญ ค่านิยมและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ปัจจุบันวิถีชีวิตคนไทยเปลี่ยนจากการดำเนินชีวิตภาคเกษตรมาเป็นภาคอุตสาหกรรมและ ภาคบริการ สินค้าอุตสาหกรรมจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตภาคเกษตรมาเป็นภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ สินค้าอุตสาหกรรมจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทย การทอผ้าเพื่อใช้สอย เป็นการสร้างอาชีพและรายได้ เริ่มเข้ามามีบทบาทแทนการ ทอผ้าเพื่อใช้สอย ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ทั้งในลักษณะอาชีพ

หลักและอาชีพเสริม ยิ่งไปกว่านั้นยังมีผู้ที่พิจารณาเห็นว่าผ้าทอเป็นสินค้าซึ่งมีโอกาสขยายออกไปทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ

ดังนั้น ภาครัฐจึงมีบทบาทสำคัญเพราะถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนและดำเนินการ เพราะภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาครัฐต้องมีความจริงจังในการที่จะส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละชุมชน ซึ่งจะเป็นทางออกหนึ่งที่จะทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิต บนพื้นฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุน สร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทสตรีในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนอีกด้วย

ชุมชนบ้านวังเจ้า ตำบลเทพนิมิต อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร คนในชุมชนส่วนใหญ่ได้โยกย้ายถิ่นฐานมาจากภาคอีสาน ซึ่งได้นำประเพณี วัฒนธรรมสิ่งของเครื่องใช้มาด้วยเช่นการทอผ้า ที่ทอขึ้นมาเองในชุมชนบ้านวังเจ้า จะมีเอกลักษณ์และรูปแบบของผ้าที่ทอคือ ผ้าขาวม้าสองสี ผ้าทอพื้น ผ้าทอพื้นลายดอกไม้ สตรีกลุ่มแม่บ้านวังเจ้า รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านวังเจ้าได้ประมาณ ๑๐ ปี สามารถรวมกลุ่มและมีสมาชิกทั้งหมด ๓๐ คน แต่ในปัจจุบันมีสมาชิกคงเหลือ ๑๘ คน และสมาชิกที่คงอยู่ถาวร ๖ คน ที่ผ่านมาชาวบ้านในชุมชนวังเจ้าไม่ค่อยมีการรวมตัวกันต่างคนต่างทำงาน อาชีพของตนเอง ไม่เห็นประโยชน์ของการรวมกลุ่ม เนื่องจากรายได้ที่ได้จากการทอผ้า มีรายได้ค่อนข้างต่ำ ไม่มั่นคง และไม่มีสวัสดิการ จึงทำให้ชาวบ้านมีการรวมตัวที่น้อยลง และหันไปทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ อันเป็นค่านิยมของคนในชนบทที่ต้องการทำงานหาเงินเลี้ยงชีพเพียงอย่างเดียว แต่กับละเลยความวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ ซึ่งขณะนี้ภูมิปัญญาการทอผ้าของชุมชนวังเจ้า กำลังสูญหายไปพร้อมกับครุภูมิปัญญา เนื่องจากไม่มีระบบการจัดการรวบรวมองค์ความรู้ อีกทั้งเยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่ให้ความสำคัญกับการทอผ้าผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงบทบาทของภาครัฐ ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ว่าภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทให้การสนับสนุนอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา กำหนดเป็นนโยบายและทำเป็นโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อศึกษาระดับบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

๑.๒ เพื่อศึกษาปัจจัยของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

๑.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทอผ้าชุมชนบ้านวังเจ้าอำเภอ บึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

๒. ขอบเขตการวิจัย

๒.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้ ด้านบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านเงินทุน ๒) ด้านการผลิต ๓) ด้านการตลาด ๔) ด้านการบริหารจัดการ

๒.๒ ขอบเขตด้านตัวแปรได้แก่ ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา ปัจจัยด้านสังคม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ สถานการณ์เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า และตัวแปร คือ บทบาทภาครัฐของภาครัฐ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านเงินทุน ๒. ด้านการผลิต ๓. ด้านการตลาด ๔. ด้านการบริหารจัดการ

๒.๓ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ ประชากรทั้งชายและหญิงในเขตพื้นที่ อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน ๒๑,๙๗๓ คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๘ คน

๒.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่ได้แก่ ๑. ตำบลระหาน ๒. ตำบลเทพนิมิต ๓. ตำบลวังชะโอน ๔. ตำบลบึงสามัคคี

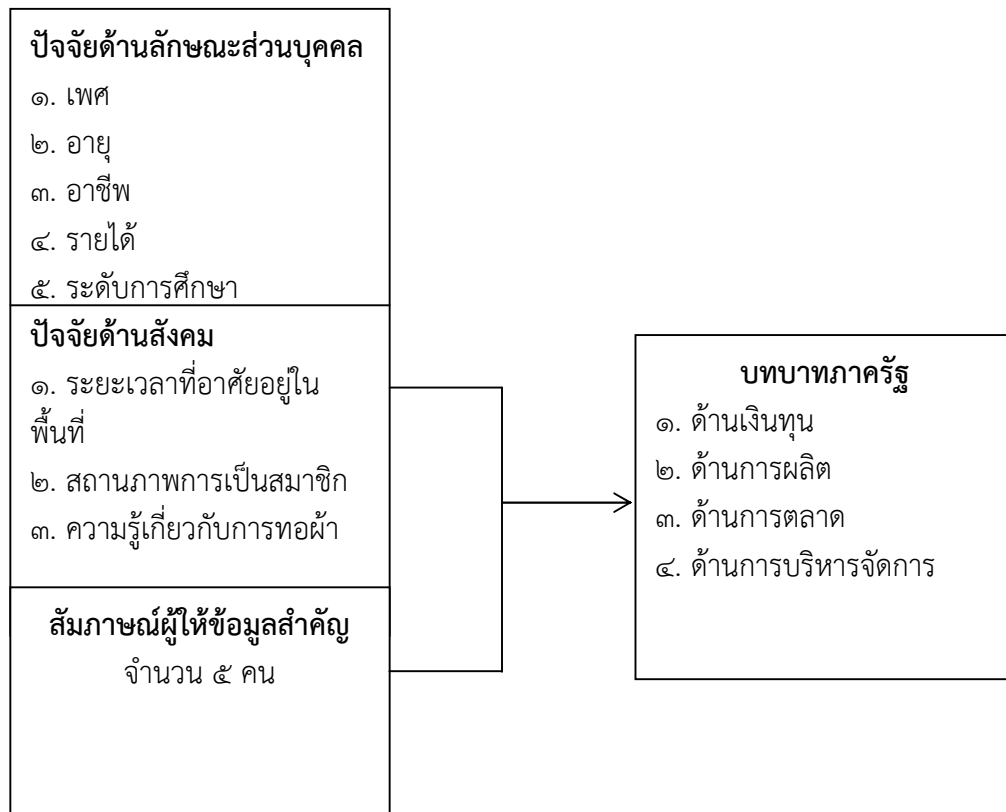
๒.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมเป็นระยะเวลา ๕ เดือน

๓. สมมติฐานการวิจัย

ประชากรที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ ในพื้นที่ สถานภาพการเป็นสมาชิกภายในกลุ่มทอผ้า และความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อระดับบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าของชุมชน บ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของภาครัฐ ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษา ด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๕.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๕.๒.๑ ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ประชากรทั้งชายและหญิงในเขตพื้นที่อำเภอปัว จังหวัดน่าน ซึ่งมีจำนวน ๒๑,๙๗๓ คน

๕.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสุ่มตัวอย่างประชากรของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ซึ่งผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ มาจากการเปิดตารางกำหนดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๓ คน

๕.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน ๕ คน ได้แก่ ๑) ประธานกลุ่มทอผ้า จำนวน ๑ ท่าน ๒) สมาชิกกลุ่มทอผ้า จำนวน ๒ ท่าน ๓) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน ๑ ท่าน ๔) ผู้นำท้องถิ่น จำนวน ๑ ท่าน

๕.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง “บทบาทของภาครัฐ ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอปัว จังหวัดน่าน” และ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาบทบาทของภาครัฐ ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยบทบาทของภาครัฐ ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่าเอฟ (F - test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

๖. ผลการวิจัย

๖.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน ๒๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓ มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘ มีอาชีพเกษตรกรกรรมจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕ มีรายได้ระหว่าง ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๓ จบการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ ๓๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ไม่เป็นสมาชิกจำนวน ๓๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙ และไม่มีความรู้ด้านการทอผ้าจำนวน ๒๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒

๖.๒ ระดับของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : ด้านการทอผ้า ชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับของบทบาทภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๗, S.D. = .๖๑๗) สำหรับการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเงินทุน ($\bar{X}$ = ๓.๔๕, S.D. = .๖๒๒) และรองลงมาตามลำดับคือ ด้านการผลิต ($\bar{X}$ = ๓.๓๘, S.D. = .๖๘๔) ด้านการตลาด ($\bar{X}$ = ๓.๓๖, S.D. = .๕๕๗) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = ๓.๓๐, S.D. = .๖๐๕)

๖.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ สถานะการเป็นสมาชิกภายในกลุ่มทอผ้า และความรู้เกี่ยวกับการทอผ้า มีความคิดเห็นต่อ

ระดับบทบาทของภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าของชุมชนบ้านวังเจ้า อำเภอ
บึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๖.๔ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

๑) ด้านเงินทุน

ด้านเงินทุนภาครัฐได้เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนากลุ่มทอผ้าโดยมีการจัดทำโครงการเป็น
รายปี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นกลุ่มทอ
ผ้ายังคงมีความต้องการการสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐที่มากขึ้น

๒) ด้านการตลาด

ด้านการตลาดภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในการหาสถานที่จัดจำหน่ายให้ โดยได้ความ
อนุเคราะห์จากทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ โดยได้รับการอนุเคราะห์จากการออกร้าน
ขายของ ด้านการประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ ทำให้กลุ่มทอผ้ามีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๓) ด้านการผลิต

ด้านการผลิตกลุ่มทอผ้ายังคงใช้รูปแบบการทอผ้า แบบดั้งเดิมที่ยังคงอนุรักษ์อยู่ แต่สภาพ
ปัญหาที่พบบ่อจากการผลิตคือ ทอผ้าได้ไม่ทันตามที่ถูกคำสั่ง เนื่องจากปัญหาจากการขาดแคลน
แรงงาน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มทอผ้าที่แท้จริงมีเพียง 7 คน เท่านั้น ภาครัฐจึงได้มีการนำเทคโนโลยีมา
ประยุกต์ให้ใช้ในบางส่วนทำให้ปัญหาลดลง

๔) ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการภาครัฐได้มีการเข้ามาช่วยกลุ่มทอผ้าวางแผนทั้งด้านการเงิน
การตลาด และการผลิต เป็นสิ่งที่กลุ่มทอผ้าค่อนข้างขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ภาครัฐจึงได้มี
โครงการเพื่อมาสนับสนุน ทั้งการวางแผนด้านเงินทุน จัดหาช่องทางการจำหน่าย ทำให้การดำเนินงาน
ของกลุ่มทอผ้ามีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า

การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้านั้น กล่าวคือ ภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในทุก ๆ
ด้าน ทั้งด้านเงินทุน ด้านการตลาด ด้านการผลิต และด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นการ
สนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้ และไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปในเมืองใหญ่ ดังนั้นภาครัฐต้องเข้ามา
มีบทบาทในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าได้นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวน
มาก

๗. สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงบทบาท
ภาครัฐในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น : ด้านการทอผ้า และได้พบความต้องการของกลุ่มทอผ้า ซึ่ง
นำไปสู่แนวทางการพัฒนาให้ยั่งยืนต่อไป

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

ด้านเงินทุนคือ เป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า
เนื่องจากอาชีพทอผ้า เป็นอาชีพที่ไม่ได้รับการนิยมจากคนยุคปัจจุบัน จึงทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นฐาน
ไปทำงานตามเมืองอุตสาหกรรม ภาครัฐจึงต้องมีการสนับสนุนด้านการลงทุนและทำให้เห็นว่าภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นสามารถสร้างรายได้ให้สามารถดำรงชีพได้อย่างแท้จริง

ด้านการตลาดคือ สิ่งที่ภาครัฐต้องมีการประชาสัมพันธ์และหาช่องทางการตลาดอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากสมาชิกกลุ่มทอผ้าจะจัดจำหน่ายเฉพาะช่องทางที่กลุ่มถนัดเท่านั้น จึงทำให้ทราบได้ว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มทอผ้า มาจากการที่ภาครัฐหาช่องทางการจัดจำหน่ายยังงานเทศกาล ต่าง ๆ ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

ด้านการผลิต

ด้านการผลิต คือ ได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มทอผ้า ได้เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการทอผ้าตามสถานที่หน่วยงานภาครัฐได้จัดขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทำให้มีช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มทอผ้ากลุ่มอื่น ๆ และยังสามารถจัดให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาอบรมให้ความรู้ทำให้สมาชิกมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และยังเพิ่มคุณภาพการผลิตได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ คือ ภาครัฐควรเข้ามาวางแผนการบริหารจัดการในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มทอผ้ามีเพียงความรู้ความสามารถด้านการทอผ้าเพียงอย่างเดียว แต่ยังขาดความรู้ด้านการตลาด การบริหารจัดการ ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องเข้ามาช่วยสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจัง

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

- ๑) ภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรหาแหล่งเงินทุนให้กลับทางกลุ่ม และจัดเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ในด้านของการจัดการทางการเงิน
- ๒) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การประกวดผลิตภัณฑ์ การจัดทำเครือข่ายเพื่อให้กลุ่มอาชีพได้มีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดทำหน่วยสินค้า และการประสานงาน
- ๓) สำรวจความต้องการของกลุ่มและจัดการอบรมตามความต้องการ จำแนกเป็น ความรู้ทางด้านอาชีพ การตลาด การทำบัญชี การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

๘.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

- ๑) ด้านเงินทุน ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีเงินทุนสำรองสำหรับให้กลุ่มกู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการซื้อวัสดุ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้า
- ๒) ด้านการตลาดภาครัฐควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดกำแพงเพชร ทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยสนับสนุน ส่งเสริม สินค้าของกลุ่มแม่บ้าน
- ๓) ด้านการผลิต ควรมีหน่วยงานที่เชี่ยวชาญด้านการผลิตมาแนะนำ โดยส่งวิทยากรมาอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการผลิตและสินค้ามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
- ๔) ด้านการบริหารจัดการภาครัฐต้องเข้ามาร่วมวางแผน เข้ามาให้การสนับสนุนในการทำโครงการ โดยเป็นโครงการต่อเนื่องที่ทำให้กลุ่มทอผ้าสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยภาครัฐเป็นผู้คอยชี้แนะเท่านั้น

๘.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ควรมีการศึกษาวิจัยการบริหารงานกลุ่มทอผ้า ที่ประสบความสำเร็จ กับกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อทราบข้อแตกต่าง จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และพัฒนาผ้าทอให้เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น

๒) ควรมีการศึกษา ประเมินผลโครงการ และติดตามผลในกลุ่มทอผ้า ก่อนเข้าร่วมโครงการ
ว่ากลุ่มผู้ผลิตมีความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคมมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

ธานินทร์ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร
: วีอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๕๐.